

(53) **KOVÁCS M.**
Agrárszabályozásunk aktuális kérdései

Law of agriculture questions

km@geo.info.hu

Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar, mestertanár

2012. január 1-én Magyarországon új Alaptörvény (Alkotmány) lépett hatályba. Az új Alaptörvény újradefiniálta az Állam szerepét, berendezkedését és működését. Az alkotmányozó többség az egyszerűbben, hatékonyabban, költségtakarékosan működő államszervezet mellett tette le a voksát. Az új Alkotmány hétköznapi életre történő ráhatása egyelőre csekély, alig észlelhető; a rendes bírósági, ill. az alkotmánybírósági joggyakorlat fogja az új Alaptörvény hatását közvetlenül érzékelteni.

A 2/3-os alkotmányozó többség a 2010-es választások után nem csupán a jogrendszer teljes átalakításába kezdett bele, hanem az állami intézményrendszer „ésszerűsítésébe” is. Az új hatalom e kettős tevékenysége az agráriumban is gyökeres változásokat indított el. Az agrár-közigazgatás intézményrendszerének további centralizálása, ésszerűsítése – egyesek szerint – leépítése történt meg. A törvényhozás szintjén – többek között – megszületett az új földmérési törvény, kiigazításra került a földtörvény, az állami tulajdon szigorú szabályozása történt meg, létrehozásra került újra a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet és megfogalmazásra kerültek az új birtokpolitikai irányelvek. E rövid értekezés szeretné vázlatosan áttekinteni az utóbbi két év parlamenti törvényalkotásának főbb agrárjogi vonatkozásait.

Magyarország Alaptörvénye

(2011. április 25.)

Magyarország új Alaptörvényét (Alkotmányát) az alkotmányozó hat fő részre osztotta: Nemzeti hitvallás (Preambulum, amit megelőz a Himnusz első sora [„Isten áldd meg a magyart!”], mely az Alkotmány mottójaként szolgál); Alapvetés; Szabadság és felelősség; Az Állam; A különleges jogrend és a Záró rendelkezések a posztambulummal: „Legyen béke, szabadság és egyetértés”. Az Alaptörvény preambulumának, posztambulumának és egyes cikkeinek értelmezésére e rövid dolgozatban nem vállalkozhatunk, mivel az egyes rendelkezések önmagukban is külön értekezések témájául szolgálhatnak.

Agrárjogi szempontból viszont három, önálló rendelkezés érdemel külön figyelmet:

Az **Alapvetés** című részből, **P) cikk**: „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.” Az Alapvetés című fejezet valójában a Magyar Állam (Magyarország – Hungary) önmeghatározása nemzetközi jogi (külső) és alkotmányjogi (belső) szempontból. A P) cikk értelmezését ennek figyelembevételével kell megközelítenünk. Az egyes szakterületi megfogalmazások alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- A rendelkezésben szereplő „természeti erőforrások” kifejezés tudományos, szakterületi definíciója a következő: „... a természeti erőforrások fogalma, amely egyértelműen kifejezi a természet és az ember gazdasági tevékenysége közötti kapcsolatát, azaz a természeti elemeknek azt a körét foglalja magába, amely felhasználható az energiatermelésben, az élelmezési cikkek előállításában és ipari nyersanyagként. Továbbá természeti

erőforrásokon azokat a természeti adottságokat értjük, amelyeket az ember a termelés adott fejlettségi szintjén szükségleteinek kielégítésére használ.

A meghatározás alapján a természeti erőforrások többek között: a föld méhének kincsei (ásványi nyersanyagok, felszín alatti vizek), levegő, napsütés, hullámozás, szél, növényzet, állatállomány, talaj stb.

- A normában szintén kulcsfogalomként szereplő „biológiai sokféleség” ökológiai szakszó, melynek szakterületi értelme a következő: „biológiai „Diverzitás (lat.: sokféleség). Ökológiai értelemben egy biocönózis (biológiai életközösség) sokrétűségét, összetettségét, fajgazdagságát jelenti. ... A diverzitás a fajgazdagságot (fajszámot), továbbá az egyedszám (v. más tömegreprezentáció) fajok szerinti megoszlását tükrözi.”² A „biológiai sokféleség” a fenti meghatározás alapján semmiképpen sem természeti erőforrás, hanem a növény- és állatvilág – mint természeti erőforrás – minőségi jellemzője.

- A „természeti erőforrás” kifejezést vizsgálva ismételtelen lehet fenntartásunk. Az Alaptörvény szövege nem ad egyértelmű utalást arra nézve, hogy valamennyi – tudományosan elismert – természeti erőforrást ugyanolyan jogi védelemben részesíti-e, vagy csak a külön kiemelt „termőföldet”, „erdőket” és „vízkészletet” (ide nem értve – a fenti indokok miatt – a „biológiai sokféleséget”)? A válasz valószínűleg nem, mivel nehezen képzelhető el, hogy egy intenzív haltenyésztés alatt álló halastó ugyanolyan védelemben részesülne, mint a Fertő-Hanság Nemzeti Parkban, fokozott védelemmel rendelkező Király-tó. Ugyancsak problémás a jogi védelem a napsütés, a szél és a hullámozás tekintetében, mivel olyan természeti erők, jelenségek csoportjába tartoznak, melyeket jelenleg az emberiség hasznosítani ugyan már tud, de ráhatása egyelőre kérdéses, ill. csekély, így a „nemzet közös örökségét” sem szolgálhatják.

- A termőföldet nemzeti erőforrásként szerepeltetni ugyancsak problémás, mivel jogi konstrukcióval, és nem tudományos fogalommal állunk szemben: „a) termőföld: az a földrészlet, amelyet a település külterületén az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő, fásított terület művelési ágban vagy balastóként tartanak nyilván;”³. Szerencsésebb lett volna a kiemelt természeti erőforrások között szerepeltetni a talajt, mint komplex élő környezetet, a termőföld helyett.

- A honos „növény- és állatfajok” kifejezéssel is több értelmezési lehetőség nyílik meg. A jogalkalmazás egységesítése végett célszerű lenne, ha a jogalkotó – minél hamarabb – törvényben vagy alacsonyabb szintű jogszabályban egyértelműsítene a fokozott védelemben részesülő fajok (vagy inkább fajták – az eltérő fogalmak ismételtelen eltérő következtetésre vezethetnek) körét.

- Szerencsésebb lett volna, ha az ország új Alaptörvénye egyértelműbb, konkrétabb, pontosabb szakfogalmakat használ a védendő nemzeti érték, érdek meghatározásánál.

- A cikk egyértelműsíti, hogy a kiemelt értékek védelme, a múlt vívmányainak megőrzése a jelen és a jövő nemzedékeinek számára is kiemelt feladat: „... fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése ...”.

- Az említett jogi norma betartása nem csak az Állam, hanem mindenki feladata. A normában foglalt cél eléréséért nem csak az Államot terheli felelősség, hanem az egyént (magyar és nem magyar állampolgárt egyaránt) és a kollektívumot is.

¹ Dömsödi, J. 2010. Természeti erőforrás és környezet-gazdálkodás. Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar, Székesfehérvár. 5. o., 11. o.

² Székely, P. 1983. Ökológia kislexikon. Mezőgazdasági Könyvkiadó Vállalat, Budapest. 37-38. o.

³ 1994. évi LV. törvény a termőföldről 3. § a) pont.

• Az új rendelkezés jogkövetkezmenyei egyelőre bizonytalanok ⁴ és kérdésesek. Az Alkotmánybíróságra vár a természeti erőforrások védelme és az elvárt nemzetgazdasági érdek érvényesítésének összeütközése esetén az értelmezés kidolgozása, és a felmerülő ellentét feloldása.

• A jogalkotóra szintén kiemelt szerep hárul azáltal, hogy a meglévő joganyagot megfeleltesse, összhangba hozza az új alaptörvényi rendelkezéssel [P] cikk]: pl. 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről, 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól, 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről stb.

• További érdekes kérdés, felvetés az is, hogy az új jogi alapnormához, miképp fognak viszonyulni – jogszabályi áttételeken keresztül – maguk a jogalkalmazók (rendes bíróságok, közigazgatás szereplői) és a jogkövető állampolgárok, gazdálkodó szervezetek.

A **Szabadság és felelősség** című részből a **XX. cikk** és **XXI. cikk**:

„XX. cikk

(1) *Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.*

(2) *Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.”*

• A XX. cikk valójában az 1949. évi XX. törvény (az előző Alkotmány) 70/D. §-nak kiegészített, módosított változata. A „legmagasabb szintű” (testi és lelki egészség) minőségi kitétel kikerült a bekezdésből. Az egészségügy helyzetének, színvonalának, hatékonyságának kérdése – az elmúlt 22 évben – folyamatosan társadalmi viták kereszttüzében áll, ill. állt. Az egykor ésszerű kompromisszumok mentén módosított előző Alkotmány általános „államcélként” fogalmazta meg a fenti kitétel, mely megvalósításának elmaradását, ill. bizonytalanságát ismeri el ezzel, az új, módosított szöveg.

• Az egészségügyi szolgáltatásokhoz, ezáltal a testi (fizikai) és lelki (szellemi) egészséghez mindenkinek – külföldi és magyar állampolgárnak, ill. hontalannak egyaránt – joga van. A jog érvényesülésének eszközeit a (2) bekezdés részletezi:

- „... genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, ...” – az alkotmányozó hitet tesz a genetikailag módosított élőlényektől mentes magyar mezőgazdaság mellett. Ez egyben azt is jelenti, hogy alacsonyabb szintű jogszabály nem engedélyezheti genetikailag módosított élőlények (állatok és növények) magyarországi tenyésztését, tartását, ill. termesztését, hiszen az Alaptörvény T) cikkének (3) bekezdése rögzít és nevesít egyben egy általános jogelvet is, miszerint: „Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.” Ahhoz, hogy a későbbiekben bevezetni, ill. engedélyeztetni lehessen ilyen jellegű élőlényeket az ország területén, 2/3-os parlamenti döntés, Alaptörvény (alkotmány) módosítás szükséges.
- „... egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, ...” – az „egészséges élelmiszerek” kifejezés szintén problémás megfogalmazás, hiszen nincs egyetértés abban, hogy az élelmiszerek melyik csoportja hat károsan vagy jótékonyan az emberi szervezetre, sőt az emberi szervezet is eltérően reagál egyes élelmiszer-összetevőkre: pl. alkohol, koffein, só, cukorhelyettesítők stb. Az alkotmányozó szándéka vélhetően csak

⁴ Jakab, A. 2011. Az új Alaptörvény keletkezése és gyakorlati következményei. hvgorac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest. 197. o.

az élelmiszerek egyes – általa is favorizált – csoportjára vonatkozhat. Ha a feltevés igaz (politikai szándék, akarat esetén – lásd a napi gyakorlatot: chips-adó), akkor azt jogszabálynak és szakértői szervezetnek kell megállapítania. Az viszont alaptételként rögzíthető, hogy az európai közös piacon egészségre ártalmas élelmiszer – emberi fogyasztásra – nem szerepelhet forgalomban. Ezt biztosítják az igen szigorú közösségi és hazai élelmiszerlánc-biztonsági, takarmányozási, talajvédelmi, növényvédelmi és állategészségügyi jogszabályi előírások: „A szántóföldtől az asztalig” elv – mely szerint biztosítani kell az áruk (élelmiszeripari termékek) nyomon követhetőségét a termelőtől a feldolgozón, értékesítőn át egészen a fogyasztóig. Az ellenőrzött élelmiszer piacon a problémát inkább az emberi ítélőképesség gyengesége okozhatja: túlzott alkohol, zsír vagy cukor bevitel az élő szervezetbe. Az ivóvíz igénybevételéről és minőségéről szóló közösségi és magyar jogi szabályozás teljes, az alaptörvényi feltételeknek megfelelő. Hiányosságok nem a jogi szabályozásban, hanem az ivóvíz biztosításában rejlenek. Sem a közműhálózat kiépítésének hőskorában (1970-es és 80-as években), sem a rendszerváltás után 22 évvel nem sikerült elérni az ivóvíz hozzáféréseinek biztosítását minden településrész számára (lásd majorok, puszták ivóvízproblémáit).

- A *munkavédelem megszervezése* elsősorban az Államra ró kötelezettségeket a szabályozás kialakítása és annak betartatása révén. A hatósági feladatokat a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, mint központi hivatal és a kormányhivatalok égisze alatt működő területi szervei látják el. A Hivatal területi és helyi szervekkel nem rendelkezik, de szakmai irányítást lát el a megyei és fővárosi kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő területi szervek felett. Ugyancsak szerteágazó állami feladatként jelenik meg az *egészségügy megszervezése*, mely magában foglalja a jogszabályi környezet kialakítását, az egészségügyi intézmények működtetését és ellenőrzését, valamint a népegészségügyi szervezetrendszer kialakítását és fenntartását.
- A „rendszeres testedzés”-re utalás az előző, hatályon kívül helyezett Alkotmányban is szerepelt. A vonatkozó rendelkezés szövegében újdonságként szerepel a „sportolás támogatása”, mely fogalom „minőségi többletként” szerepeltetve kaphat új értelmet. (A sport, mint fogalom intézményesített rendszerességet és valamilyen szintű eredménykényszert is feltételez.) Az Állam eddig is támogatta különféle megoldásokkal a sportolást, most viszont ez alkotmányos kötelezettségévé is vált azáltal, hogy az Alaptörvényben nevesítésre került.
- A „környezet védelmének biztosítása” szintén állami feladat, mely a jogszabályi környezet kialakítását, és a közigazgatás útján történő engedélyezést és ellenőrzést foglalja magában. Talán célszerű lett volna a „környezet védelme” mellett az új szövegbe beépíteni a „természet védelme” kifejezést is, hiszen a két kifejezés nem egy és ugyanazt jelenti.

„ XXI. cikk

- (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- (2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.
- (3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.”

A XXI. cikk (1) bekezdése az egykori Alkotmány 18. §-nak tartalmi utóda. A (2) bekezdés a „szennyező fizet” elvet foglalja magában, melynek tényleges kifejezését a norma külön törvényre bízta (1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól).

LIV. GEORGIKON NAPOK

54th Georgikon Scientific Conference

A (3) bekezdés valódi, a bíróságok és a közigazgatás által is közvetlenül alkalmazható rendelkezést tartalmaz – erre utal a „tilos” kifejezés. A norma beiktatásának – közéleti, politikai indoka – a 2000-es évek külföldi származású hulladék elhelyezésének botrányai szolgáltatták. A hulladék elhelyezésének minden formája tiltott.

Az agrárigazgatás intézményrendszerének változásai

A dolgozat második felében – területi korlátok miatt – csak az agrárszakigazgatás intézményrendszerének közelmúltbeli változásait szeretném röviden áttekinteni. Az egykor önálló agrárszakigazgatás intézményrendszerének kialakulása történeti fejlődés eredménye. Az agrárigazgatás a mezőgazdasági és erdészeti termeléssel összefüggő tevékenységek szabályozási rendszere. A szakigazgatás szakmai önállóságának, fejlődésének csúcspontja – a rendszerváltást követően – az ezredforduló és az ország európai unós csatlakozása között eltelt néhány évre tehető. Az agrárjog szabályozási rendszerének érvényesítői: az agrárszakigazgatás intézményei.

Az agrárigazgatás részterületei:

A mezőgazdasági termelés biológiai alapjainak biztosítása: növénytermesztés, állattenyésztés, takarmányozás. Szőlőtermesztéssel, borgazdálkodással kapcsolatos rendelkezések: piacképes bor előállítás, minőség- és eredetvédelem. Minőségüggyel, élelmiszerbiztonsággal és ehhez kapcsolódó fogyasztóvédelemmel kapcsolatos igazgatási feladatok. Mennyiségi és minőségi földvédelem. A földtulajdonhoz kapcsolódó haszonvételek gyakorlásával kapcsolatos feladatok: erdőgazdálkodás, halászat, vadászat. Az EU Közös Agrárpolitikájához kapcsolódó termékpálya rendtartások működtetése, támogatási rendszerek betartatása, ellenőrzése. Az agrár- és vidékfejlesztési politika kialakítása, és működtetése.

Az intézményi hálózat a 2006. évi választások után *gyökeres változáson*, átalakításon esett át a költségvetési politika mind szigorúbb feltételrendszere miatt. Agrárigazgatási közigazgatási intézményrendszerére a sokszínűség volt jellemző. Talán nem is volt olyan másik minisztérium, mely oly szerteágazó, bonyolult és sokrétű szervezetrendszerrel rendelkezett volna, mint az egykori Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium). Létrehozásuk módja, feladatkörük meghatározása, elnevezésük, területi kiépítettségük, illetékességük, jogorvoslati rendszerük, hatáskörük, vezetőjük elnevezése rendkívüli változatosságot mutatott, mely jórészt szervezetük, feladatkörük történeti kialakulásának is volt köszönhető.

Egyes intézményeket törvény, másokat miniszteri rendelet *hozott létre*; feladatkörüket törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet állapította meg, területi kiépítettségük és illetékességük regionális jellegű, megye vagy körzet szintű; vezetőik elnevezése főigazgató, hivatalvezető, igazgató, főállatorvos volt.

Jogorvoslati rendszerük is eltérően alakult: egyes intézmények első fokú határozata ellen közvetlenül a Minisztériumhoz, vagy az intézmény vezetőjéhez lehetett fordulni, míg pl. a körzeti földhivatalok esetében a másodfokú szerv a megyei földhivatal volt.

Elnevezésük is egyedi sajátosságokat hordozott: egyes intézményeket állomásnak, míg másokat hivataloknak, intézeteknek, szolgálatoknak neveztek. Pl. Fejér Megyei Földművelésügyi Hivatal, ill. Fejér Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat.

Költségvetésük és jogi személyiségük is változatos képet mutatott: egyes szervek önállóan gazdálkodtak és önálló jogi személyek, míg mások kirendeltségei önállóan nem gazdálkodhattak, és nem rendelkeztek

jogi személyiséggel (pl. Állami Erdészeti Szolgálat igazgatóságai önálló jogi személyiséggel nem rendelkeztek, míg viszont a körzeti földhivatalok igen; a földművelésügyi hivatalok csak részben önálló költségvetésű szervek voltak, míg a megyei földhivatalok az egykori jogszabályváltozásnak köszönhetően jórészt önállóan gazdálkodhattak – bevételeikkel nagyrészt szabadon rendelkeztek, sőt az ingatlanpiac virágzása miatt tetemes központi költségvetési bevételt is generáltak).

Amint a fenti felsorolásból, összehasonlításból kitűnik, a fennálló intézményrendszer területileg igen szétagoltan helyezkedett el, a munkája során eltérő gyakorlatot követett, és mind elnevezésében, mind hivatali szervezetében eltérő megoldásokat alkalmazott.

2007. január 1-től a mind területileg, mind szakmailag megosztott igazgatási struktúra részben egységesítésre, központosításra került.

2007. január 1. előtti állapot:

Központi közigazgatási szerv:

- Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Dekonzentrált szervek:

- Megyei Földművelésügyi Hivatalok,
- Állami Erdészeti Szolgálat 1 budapesti és 10 vidéki igazgatósággal;
- Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet 7 vidéki vetőmag-felügyelőséggel, 4 teljesítményvizsgáló és 1 fajtakísérleti állomással és 1 fajtakitermesztő állomással;
- Országos Borminősítő Intézet;
- Növény- és Talajvédelmi Szolgálat: Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat, és 19 megyei, ill. fővárosi Növény-egészségügyi és Talajvédelmi Szolgálat az általuk működtetett növény-egészségügyi határkirendeltségekkel együtt;
- Állami Állat-egészségügyi- és Élelmiszer-ellenőrző Szolgálat, mely a 2005. évi CLXXVI. törvény alapján magában foglalja a 20 megyei, fővárosi székhellyel rendelkező Állat-egészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomásokat, a kerületi hivatalokat, állat-egészségügyi határállomási és élelmiszerhygiéniai kirendeltségeket, a hatósági állatorvost, az Országos Állategészségügyi Intézetet, az Országos Élelmiszervizsgáló Intézetet és az Állatgyógyászati Oltóanyag-, Gyógyszer- és Takarmány-ellenőrző Intézetet,
- Földhivatalok: 20 megyei, fővárosi földhivatal és 118 körzeti földhivatal.

2007. január 1. utáni szervezet:

Központi közigazgatási szerv:

- Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Dekonzentrált szervek, központi hivatalok:

- Földhivatalok: 20 megyei, fővárosi földhivatal és 119 körzeti földhivatal;
- Földmérési és Távérzékelési Intézet;

LIV.

GEORGIKON NAPOK

54th Georgikon Scientific Conference

- Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (19 területi hivattal + a központ). Önálló jogi személyiséggel rendelkeztek. Központja egész országra kiterjedő illetékességgel dolgozhatott, míg a területi hivatalok a nevükben található megyében látták el az agrárgazdasági feladatokat. A hivatalt az elnök vezette 3 elnökhelyetttel egyetemben. Az egyes mezőgazdasági szakigazgatások igazgatósági formában, míg a kiegészítő, ellenőrző egységek főosztályként tagozódtak a Központ szervezetében.

- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (19 területi hivattal + a központ és 7 regionális jogkörrel felruházott megyei szerv). Önálló jogi személyek, a SAPARD Hivatal és az Agrárintervenciók Központ jogutódjaként jött létre. Központja és igazgatóságai egész országra kiterjedő illetékességgel rendelkeznek (jelenleg is). Közigazgatási hatósági ügyben első fokon az igazgatóságok, míg másodfokon a Központ jár el.

2011. január 1. utáni állapot:

Az intézményi bálózhat a 2010. évi választások után ismét gyökeres változáson, átalakításon esett át. 2011. január 1-től a mind területileg, mind szakmailag megosztott igazgatási struktúra további központosításra került.

Központi közigazgatási szerv:

- Vidékfejlesztési Minisztérium és Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (megosztott irányítással és szakmai felügyelettel)

Dekonzentrált szervek, központi hivatalok:

- Földmérési és Távérzékelési Intézet;
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal;
- Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
- Az egykor önálló agrárszakigazgatási szervek, majd a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal igazgatóságaként működő intézmények beleolvadtak az új, felállított *megyei kormányhivatalok szervezeti struktúrájába*, szakigazgatási szervekké váltak.
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet nem közigazgatási szerv, de jelentős befolyással rendelkezik hazánk termőföld-piacának folyamataira. A szakminiszter (vidékfejlesztési miniszter) irányítása alatt álló központi költségvetési szerv. Elnökét a szakminiszter nevezi ki és menti fel. Két elnökhelyettesét az elnök javaslatára ugyancsak a szakminiszter nevezi ki és menti fel. Az elnök és a két elnökhelyettese csak magyar állampolgár lehet (kiemelt nemzetgazdasági érdek védelme végett). Az NFA feladatait központi szervezete és megyei szervezeti egységei útján látja el.

2012. március 15. utáni szervezeti változás:

- A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal 2012. március 15-étől Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (továbbiakban NÉBIH) néven működik tovább. Viszont a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal 2012. március 15-én a NÉBIH néven továbbműködő Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalba történő beolvadással megszűnt.

A több éven át tartó szervezeti átszervezések, átalakítások miatt az egykor történeti hagyományokra visszatekintő agrárszakigazgatási struktúra, mint önálló, egységes rendszerként megjelenő szervezet leépült, megszűnt. Az ország központi költségvetési politikája a közigazgatási rendszer átalakításával,

LIV.

GEORGIKON NAPOK

54th Georgikon Scientific Conference

megreformálásával, ésszerűsítésével évi több milliárdos megtakarítást remél. Az egykor közvetlenül a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium alá tartozó szakembergárda az intézményi változások után is hatékonyan, magas színvonalon fogja szakigazgatási feladatait ellátni.

A konferencián kiállított poszter – e cikken túlmenően – tartalmazni fogja 2010 májusától fogva a fontosabb törvényi változásokat, valamint ábrákkal szemlélteti az agrárigazgatás struktúrájának érdemi változásait.

Irodalom

BÁNDI, GY. (2006) Környezetjog. Osiris Kiadó, Budapest.

DÖMSÖDI, J. (2010) Természeti erőforrás és környezet-gazdálkodás. Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar, Székesfehérvár.

JAKAB, A. (2011) Az új Alaptörvény keletkezése és gyakorlati következményei. hvgorac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest.

KUKORELLI, I. szerk. (2002) Alkotmánytan I. Osiris Kiadó, Budapest.

MIKÓ, Z. (2001) Agrárjog. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, Heller Farkas Intézet, Budapest.

MIKÓ, Z. (2005) Agrárigazgatás, Corvinus Egyetem Államigazgatási Kar, Budapest.

SÁRKÖZY, T. (2004) Kormányzás, civil társadalom, jog. Kossuth Kiadó, Budapest.

SZÉKY, P. (1983) Ökológia kislexikon. Mezőgazdasági Könyvkiadó Vállalat, Budapest.

TAMÁS, A. (2001) A közigazgatási jog elmélete. Szent István Társulat

LIV. GEORGIKON NAPOK

54th Georgikon Scientific Conference